

METODICKÉ POKYNY KE STÁTNÍM ZÁVĚREČNÝM ZKOUŠKÁM A OBHAJOBÁM DIPLOMOVÝCH PRACÍ V NAVAZUJÍCÍCH MAGISTERSKÝCH STUDIJNÍCH PROGRAMECH: VOLNÉ UMĚNÍ A ARCHITEKTURA

Úvodní stanovení

- Státní závěrečné zkoušky se řídí § 53 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů a články 11 a 12 Studijního a zkušebního řádu AVU v Praze ze dne 25. 9. 2024.
- Studium v navazujícím magisterském studijním programu AVU je řádně ukončeno v den vykonání poslední části státní závěrečné zkoušky.
- Součástí státní závěrečné zkoušky je:
 - zkouška z dějin umění
 - diplomová práce a její obhajoba

STÁTNÍ ZÁVĚREČNÁ ZKOUŠKA Z DĚJIN UMĚNÍ

1. Přihlášení k Státní zkoušce z dějin umění

- Státní závěrečnou zkoušku z dějin umění absolvují studující tříletého navazujícího magisterského programu zpravidla v předposledním ročníku studia. Řádný termín určuje harmonogram příslušného akademického roku, zpravidla dvakrát v AR.
- Studující se hlásí prostřednictvím portálu studijního informačního systému STAG (IS/STAG) v záložce Moje studium / Zápis na termíny v termínu stanoveném harmonogramem.
- Státní závěrečnou zkoušku z dějin umění nelze nahradit uznáním obdobné zkoušky z jiné VŠ.

2. Zkušební komise

Státní závěrečná zkouška z dějin umění je realizována formou souborné zkoušky a skládá se před zkušební komisí, která je nejméně tříčlenná. Předsedu či předsedkyni a členy a členky zkušební komise jmenuje prorektor nebo prorektorka pro studijní záležitosti na návrh vedoucího či vedoucí Katedry teorie a dějin umění z profesorů a profesorek, docentů a docentek, odborníků a odbornic schválených Uměleckou radou AVU.

3. Kritéria zkoušky

- Smyslem zkoušky je ověřit znalosti z dějin umění v oblasti současného umění tak, jak se s nimi studující seznámili během výuky na AVU. Má prokázat základní přehled studenta či studentky o historii umění, jakožto i schopnost dávat tyto znalosti do širších kontextů a inspirovat se jimi při svém

uvažování o umění a vlastní tvorbě. Předpokladem pro absolvování zkoušky je samostatná domácí příprava, ať už na základě poznámek z absolvovaných předmětů, za využití doporučené literatury uvedené v souborech zkušebních otázek, nebo jiných samostatně vyhledaných doporučených zdrojů. Studující také mohou využít nabídky speciálních seminářů Katedry teorie a dějin umění (dále jen KTDU) ke Státní závěrečné zkoušce (dále jen SZK) nebo individuálních konzultací s pedagogy KTDU.

Magisterská státní závěrečná zkouška z dějin umění se skládá ze dvou částí: **písemné práce** a **testu**.

Písemná práce

Základní parametry a postup

-Práce má rozsah 10 NS, včetně poznámek a seznamu literatury

-V rámci předmětu *Magisterský státnicový seminář* studující nejprve formulují téma práce a vytvoří základní strukturu textu, kterou poté sepíší do podoby anotace (zimní semestr). Poté následují konzultace s vybraným členem či členkou KTDU. Zahajuje je stanovení individuálního plánu vypracování požadovaného textu a potvrzení platnosti odevzdané anotace. Proces pokračuje vymezením výzkumné hypotézy, přesnějším strukturováním textu a navržením seznamu vhodné literatury. Student/ka pracuje samostatně, alespoň dvakrát text zašle mentorovi či mentorce ke komentářům. Finální text odevzdává současně s přihláškou ke SZK na konci června (listopadu v případě předtermínu).

Výběr tématu

Na základě předem známých tematických okruhů. Ty se týkají obecnějších problémů umění a většinou se nevztahují k jedinému historickému období nebo geografické oblasti. Jejich různorodá teoretická reflexe je u každé otázky nastíněna seznamem vybraných textů, z nichž mohou studující čerpat. Ve svém textu by měl student či studentka objasnit svůj přístup k tématu a nabídnout samostatný vhled do jimi vybrané problematiky.

Tematické okruhy

1. Role obrazu v dějinách. Ikona x obraz, ikonoklasmus, obrazárny, galerie, muzea, obraz a sémiotika (Barthes), vizuální studia (John Berger), obraz po internetu.
2. Status umělce v předmoderní, moderní a postmoderní společnosti. Různá chápání umění a jeho tvůrce v dějinách, cechovní x dvorní umělec, renesanční kult umělcova génia, hodnota autorství a originality, romantický ideál umělce, veřejná role umělce (aktivismus, politické avantgardy), umělec-celebrita, osobní mytologie, smrt autora, umělec-teoretik-kurátor, vztahová estetika, umělec v podmínkách uměleckého trhu.
3. Proměny v chápání umění / Pokusy o definici umění napříč dějinami. Protiklad Platónovy a Aristotelovy koncepce umění, renesanční a manýristická teorie umění, klasicismus (Winckelmann), estetická teorie umění x filozofická teorie umění (Kant x Hegel), avantgardní teorie umění a uměleckého díla (Marcel Duchamp a ready made), institucionální definice umění (Dickie), Adornova estetika.
4. Dějiny v umění, historismy, návraty, anachronismy. Umění jako dialog s minulostí, cyklické a lineární v dějinách umění. Umění jako poslušnost slohů. Nacházení antiky (v renesanci), barokní gotika, architektonické historismy 19. století, Muzeum moderního umění a genealogie modernismu (Alfred Barr Jr. a jeho schéma vývoje moderních uměleckých směrů), postmodernismus – stylová pluralita, remix a postprodukce (Bourriaud).
5. Umění a politika, obraz a moc. Kultovní funkce umění, umění ve službě státu a společenské reprezentace, role objednavatele umění, umění a formování národní identity, autonomní postavení moderního umění, ideologický vliv na umění, totalitní stát a umění (zvrhlé umění, socialistický realismus), angažované umění, korporátní estetika.

6. Budoucnost, vize, utopie. Apokalyptická imaginace, kosmologické a vizionářské umění (H. Bosch, W. Blake, J. Koller), historické avantgardy a idea originality (futurismus, konstruktivismus), nový člověk, utopická architektura, stará a nová média, spekulativní fikce.
7. Tělo, tělesnost a figurativní tendence. Člověk jako téma umění v historii a světových kulturách, tělo a tělesnost v antice a renesanci, od Michelangela k Rodinovi. Proměny figurace a realismy 20. století. Portrét-akt-pornografie v umění, médium performance a body art, dandysmus (Wilde) - život jako umělecká forma. Post/transhumanismus.
8. Umění mezi přírodou a vědou. Umění pravěku a přírodních národů. Antická estetika – příroda a přirozenost; pojem mimésis; krajinomalba, land art, vliv moderních médií a internetu; vizualizace; umělec jako vědec.
9. Výstavy umění. Tradice a proměny vystavování/prezentace umění v dějinách. Role muzeí a sbírek v historii umění. Role kurátorů a teorie umění; problémy bienalizace, white cube, Umění ve veřejném prostoru, Institucionální kritika, virtuální umění, význam výtvarné gramotnosti. Umělecký trh a sběratelství a jejich vliv na umění.
10. Vztah umění a jeho médií. Malířské a grafické technologie, umění a jeho reprodukce od konce středověku po digitální technologie, Gesamtkunstwerk, mediální specifita v modernismu, Walter Benjamin, Intermedia, přechody mezi médii, pojem remediac; co to jsou nová média.
11. Role identity a genderu v umění. Kontext a historie feminismu a jeho dopady na umění. Modely vztahů mezi umělci-muži a ženami – umělkyněmi a jejich reflexe. Genderová studia. Rodová identita jako předmět malířství, sochařství či uměleckých děl z oblasti konceptuálního umění. Proměny dějepisu umění, významné autorky a zhodnocování jejich díla.
12. Mimoevropské umění, geografie umění. Vztah evropského a mimoevropského umění v dějinách. Orientalismus ve výtvarném umění. Modernismus a konceptualismus jako příklady internacionálních hnutí? Postkoloniální studia a kulturní imperialismus. Postmodernismus a téma centra a periferie; aplikace na pojmy východ x západ v kontextu východní Evropy.
13. Estetické problémy umění: krása, vznešeno, dekadence. Antika, kalokagathia, krása a ošklivost ve středověkém umění, ideál krásy v renesanci a klasicismu, pojmy krásy a vznešena v Kantově estetice. Vysoké umění a kýč, populární kultura a avantgardní umění.

Smyslem písemné práce je prokázat orientaci studentů a studentek ve vybraných oblastech umění. Cílem není heslovitě zprostředkovat chronologický vývoj přístupů ke zvolené otázce, ale hlubší analýza konkrétního problému, vycházejícího ze zájmů studujícího nebo odvozeného z doporučené či jiné odborné literatury. Text obsahuje:

- Titulní stranu
- Šestiřádkovou anotaci shrnující obsah práce
- Úvod do tématu: Zdůvodnění volby tématu (proč je důležité), výzkumnou otázku (jaké otázky bude práce řešit), kontext problému (náhled existující literatury)
- Hlavní část: Průzkum pramenů (vychází ze schopnosti studujícího zařadit, kategorizovat a interpretovat jednotlivé informace), kritické zhodnocení a formulace vlastního poznání (postoj studujícího k tématu)
- Závěr: Přehled výsledků a odpovědí na otázky formulované v úvodu práce.
- Seznam použité literatury a dalších zdrojů

- Text má rozsah minimálně 10 normostran pro program Volné umění, (1 normostrana = 1800 znaků včetně mezer bez příloh). Nedílnou součástí referátu je poznámkový aparát v textu referátu.

Součástí SZZK je poznávací test. Studující obdrží několik reprodukcí uměleckých děl z oblasti tzv. „současného umění“ od roku 1960 do současnosti) a pokusí se o jejich co nejpřesnějšího určení (autor, název, datace, technika, materiál, dobový kontext...). Poskytnutý vizuální materiál bude převážně vycházet z přednášek a opor historických předmětů, které má studentstvo k dispozici v IS STAG.

V průběhu obou částí testu by studující měli prokázat odpovídající znalosti z teorie i dějin výtvarného umění, které jim umožní dohlédnout a artikulovat potenciální interpretace vybraných děl a zasadit je do dobového kontextu i širších souvislostí v průběhu času.

4. Klasifikace

- O konání závěrečné zkoušky z dějin umění se vyhotoví protokol, který podepisuje předseda nebo předsedkyně nebo v zastoupení jiný člen/ka komise a všichni přítomní členové a členky komise. Státní závěrečná zkouška se klasifikuje stupnicí:
 - výborně (1)
 - velmi dobře (2)
 - dobře (3)
 - dostatečně (4).
 - nedostatečně (5)
- Výsledek Státní závěrečné zkoušky je zaznamenán do IS/STAG.
- Pokud se přihlášený studující nedostaví v určeném termínu ke Státní zkoušce a do pěti pracovních dnů od tohoto termínu se s uvedením důvodu písemně neomluví tajemnici nebo tajemníkovi KTDU, je klasifikován stupněm 5 „neprospěl“.

5. Státní závěrečná zkouška v náhradním termínu a její opakování

SZZK musí studující absolvovat v souladu se studijním plánem daného studijního programu, a to nejpozději ve zkouškovém období zimního semestru posledního ročníku studia. Tato podmínka platí i v případě náhradních a opravných termínů. Opravu je student/ka povinen/a vykonat nejpozději do jednoho roku po prvním neúspěšném termínu. Bez úspěšného složení SZZK není studující připuštěn k obhajobě diplomové práce.

DIPLOMOVÁ PRÁCE S JEJÍ OBHAJOBA

1. Závěrečná práce

- Závěrečnou prací se rozumí diplomová práce a její obhajoba realizovaná formou komisionální zkoušky, která se koná v posledním ročníku studia. Diplomová práce sestává ze dvou částí – praktické (zpravidla soubor výtvarných děl, projekt) a písemné obhajoby (zpravidla teoretický rozbor diplomové práce, průvodní zpráva,)

- Zadání a rozsah diplomové práce určuje vedoucí pedagog nebo pedagožka po projednání s diplomantem či diplomantkou. Součástí zadání je téma, stanovení rozsahu, použité technologie, návrh finanční rozvahy, časový harmonogram a literaturu. Zadání diplomové práce odevzdávají diplomanti a diplomantky prostřednictvím IS/STAG v termínu určeném v harmonogramu daného akademického roku. Zadání musí obsahovat mimo jiné i název diplomové práce v českém i anglickém jazyce, zásady pro vypracování práce a literaturu. Zadání diplomové práce v IS/STAG schvaluje vedoucí pedagog nebo pedagožka.

- Praktická část je konzultována vedoucím pedagogem nebo pedagožkou a oponentem či oponentkou, teoretická část vybraným pedagogem nebo pedagožkou KTDU či VVP v rámci tzv. diplomového semináře, jež zpravidla probíhá formou individuálních konzultací. Začátkem letního semestru si diplomující zvolí z řad KTDU a VVP konzultujícího pro diplomní seminář. Jméno konzultujícího nahlásí na studijním oddělení prostřednictvím IS/STAG v záložce Moje studium / Studentské žádosti v termínu daném harmonogramem.

2. Vypracování a odevzdání teoretické části diplomové práce

- V písemné části by neměla chybět žádná z těchto složek:

- **Téma** – popis tématu, zdůvodnění jeho volby, obecný záběr i jedinečnost zvoleného tématu.

- **Proces** – v jakých etapách práce probíhala, jaká rozhodnutí se objevila – nebo i překvapení – případně jaké možné směry vývoje byly opuštěny, navazovalo-li se na vlastní předchozí školní výsledky, jak proces ovlivnily konzultace a další impulsy.

- **Prostředky** – použité technologie, techniky, materiály, přístupy, ale i myšlenkové konstrukce, úvahy, strategie.

- **Souvislosti** – spřízněná a inspirující díla, historický a současný teoretický kontext, jak se práce jeví z hlediska oboru nebo žánru, odlišná řešení obdobného tématu. Je žádoucí, aby se diplomující v textu odkázal k odborné literatuře či jiným textům, které s tématem souvisí (s volbou může pomoci konzultant nebo konzultantka z KTDU/VVP). Na závěr textu je připojen seznam použité literatury.

- **Reflexe** – prokázat schopnost kritického a analytického pohledu na vlastní tvorbu, zdůraznit přitom aspekty, které se během ročního úsilí podařilo přivést do žádoucího tvaru, anebo které ukazují perspektivu dalšího rozvíjení.

- Optimální rozsah vlastního textu teoretické části diplomové práce činí 2–3 normostrany (jedna normostrana odpovídá třiceti řádkům o šedesáti znacích neboli 1800 znakům včetně mezer). Vlastním textem se rozumí text vypracovaný autorem nebo autorkou diplomové práce (nezapočítává se seznam literatury, rejstřík, dlouhé citace apod.).

- Písemná část diplomové práce je oficiální dokument podléhající archivaci a zveřejnění, předpokládá se vysoká jazyková a typografická úroveň. Vzor úvodní strany naleznete v příloze č. 1, tohoto dokumentu.

- Diplomující je povinen odevzdat písemnou část diplomové práce v termínu stanoveným v harmonogramu příslušného akademického roku. Teoretická část diplomové práce se odevzdává jak v tištěné podobě (s datem a vlastnoručním podpisem studenta či studentky), tak elektronické podobě prostřednictvím IS/STAG.

- V případě nedodržení stanovených náležitostí a termínů nemůže být studující připuštěn k obhajobě diplomové práce a je hodnocen stupněm 5 „nedostatečně“.

3. Oponent nebo oponentka diplomové práce

- Oponenty či oponentky diplomové práce jmenuje prorektor nebo prorektorka pro studijní záležitosti na základě návrhu vedoucího pedagoga či pedagožky pouze z teoretiků a teoretiček a umělců a umělkyní mimo AVU. Oponent musí být určen v termínech stanovených harmonogramem daného akademického roku.

- Oponentem nebo oponentkou bývá respektovaný teoretik či teoretička nebo umělec či umělkyně z daného oboru. Seznam schválených oponentů je k dispozici na webových stránkách školy a na Katedře dějin a umění (KTDU). Návrh na rozšíření seznamu oponentů a oponentek o další vhodnou osobnost může podat diplomující na formuláři Žádost o schválení oponenta mimo seznam, kde uvede celé jméno oponenta/ky včetně titulů a kontaktů: mobilní telefonu a emailu. Tuto žádost nechá potvrdit vedoucím pedagogem nebo pedagožkou a odevzdá v předepsaném termínu tajemnici Katedry teorie a umění.

- Diplomující nahlásí jméno vybraného oponenta/ky na studijním oddělení prostřednictvím IS/STAG v záložce Moje studium / Studentské žádosti v termínu daném harmonogramem. V žádosti uvede celé jméno oponenta/ky včetně titulů a kontaktů: mobilní telefonu a emailu. Oponenta/ku schvaluje v IS/STAG vedoucí pedagog nebo pedagožka a následně prorektor nebo prorektorka pro studijní záležitosti.

- Oponent/ka se s diplomujícím setkává nad rozpracovaným diplomovým úkolem. Na základě toho, a po seznámení se s textem teoretické části, oponent/ka vypracuje oponentský posudek a dodá jej v termínu daném harmonogramem na Studijní oddělení.

4. Posudek diplomové práce

- Diplomující je povinen v termínu daném harmonogramem akademického roku dodat vedoucímu nebo vedoucí a oponentovi nebo oponentce teoretickou část diplomové práce. Prohlídku praktické části je diplomující povinen si včas s oponentem/kou dohodnout.

- Vedoucí pedagog nebo pedagožka a oponent či oponentka vypracují k diplomové práci písemný posudek. Posudek práce odevzdá vedoucí prostřednictvím IS/STAG a vyplní taktéž klasifikaci. Oponent či oponentka posudek odevzdá na studijní oddělení elektronicky opatřený podpisem v termínech daných harmonogramem akademického roku.

- V písemných posudcích musí být výslovně uvedeno, zda vedoucí či oponent/ka doporučují nebo nedoporučují práci k obhajobě a návrh klasifikace diplomové práce.

- Pokud jak vedoucí pedagog či pedagožka, tak oponent či oponentka nedoporučí diplomovou práci k obhajobě, nemůže být studující připuštěn k obhajobě diplomové práce. Studující, který nebyl připuštěn k obhajobě diplomové práce nebo práci neobhájil, je zkušební komisí za obhajobu diplomové práce klasifikován stupněm 5 „nedostatečně“.

- Studující má právo seznámit se s oponentským posudkem a s hodnocením vedoucího pedagoga či pedagožky nejméně tři pracovní dny před konáním obhajoby diplomové práce. Zveřejnění posudků a informování diplomanta či diplomantky zajišťuje studijní oddělení.

5. Zkušební komise pro obhajobu diplomové práce

- Obhajoba diplomové práce probíhá před zkušební komisí, která je nejméně pětičlenná. Předsedu nebo předsedkyni a členy a členky komise jmenuje rektor či rektorka z profesorů a profesorek, docentů a docentek a odborníků a odbornic schválených Uměleckou radou AVU.

- Práci komise a průběh obhajob řídí předseda či předsedkyně.

- Komise rozhoduje většinovým hlasováním. V případě rovnosti hlasů rozhoduje hlas předsedy/kyně.

- Hlasování komise je neveřejné.

- Předseda/kyně komise nepřipustí diplomujícího k obhajobě, pokud komise nemá k dispozici posudek vedoucího práce nebo posudek od oponenta/ky. Není-li diplomující z těchto důvodů k obhajobě připuštěn, pak se považuje neúčast diplomujícího za omluvnou a diplomant má právo na přidělení náhradního termínu obhajoby.

- Obhajoba, k níž se diplomující nedostaví bez řádné omluvy, je hodnocena stupněm 5 „nedostatečně“.

6. Průběh obhajoby diplomové práce

1. Na obhajobu diplomové práce je vyčleněno rámcově 45 minut a má následující průběh:

- předseda či předsedkyně představí diplomujícího komisi
- diplomující přednese obhajobu diplomové práce (vystoupení nepřesáhne 15 minut)
- vedoucí práce (nebo člen/ka komise určený předsedou/kyní) seznámí komisi s posudkem
- oponent či oponentka (nebo člen/ka komise určený předsedou/kyní) seznámí komisi s posudky
 - rozprava, ve které se diplomující vyjadřuje k posudkům, připomínkám a dotazům členů zkušební komise
 - diskuze
 - neveřejné hodnocení komise. Oponenti/ky se účastní jednání zkušební komise s hlasem poradním.
 - Diplomantům a diplomantkám je doporučeno vedle praktické a písemné části diplomové práce předložit při obhajobě portfolio s dokumentací dosavadní tvorby.

- Diplomanti/ky, jejichž diplomová práce bude vytvořena v časovém médiu (video projekce, audio), nahlásí v termínu na Studijní oddělení její stopáž, aby mohl být případně přizpůsoben harmonogram obhajob. Pokud tak neučiní, bude jim k obhajobě poskytnuta standardní doba.
- Obhajoby diplomových prací probíhají v budovách školy, v jednotlivých ateliérech diplomujících. Případné požadavky na specifické instalační prostory mimo ateliér (chodby, aula, učebny, zahrada, galerie) či v prostorách mimo AVU diplomant/ka nahlásí prostřednictvím univerzální žádosti na sStudijní oddělení, kde uvede místo vybraných instalačních prostor a zdůvodnění žádosti. Posouzení žádosti je plně v kompetenci prorektora/ky pro studijní záležitosti.

Klasifikace

1. Po konání obhajoby diplomové práce se vyhotoví protokol, který podepisuje předsedkyně nebo předseda případně v zastoupení jiná/ý členka nebo člen komise a všichni přítomní členové a členky komise. Obhajoba diplomové práce se klasifikuje stupnicí:

- výborně (1)
- velmi dobře (2)
- dobře (3)
- dostatečně (4)
- nedostatečně (5).

8. Obhajoba diplomové práce v náhradním termínu nebo její opakování

- V odůvodněných případech může studující požádat o odložení obhajoby diplomové práce, a to nejpozději dva měsíce před jejím konáním. V tomto případě studující musí žádost odůvodnit, přiložit doklady prokazující důvody, na které se v žádosti odvolává, a předložit rozpracovanou diplomovou práci prorektorce nebo prorektorovi pro studijní záležitosti, která/ý ve věci rozhodne nejpozději jeden měsíc před konáním obhajoby diplomové práce.

- V případě, že studující neobhájil diplomovou práci, má právo opakovat obhajobu diplomové práce v jediném opravném termínu, který určí rektorka či rektor, a to ve lhůtě do jednoho roku od data neúspěšné obhajoby. V případě, že ani v opravném termínu obhajobu diplomové práce student/ka nevykoná, je jí / mu ukončeno studium podle § 56 odst. 1 písm. b) zákona. Na rozhodování o ukončení studia se vztahuje § 68 zákona. Tato osoba má právo na získání dokladu o absolvování části studia v magisterském studijním programu.

V Praze dne 25.09.2024

MgA. Jana Bernartová, Ph.D.
prorektor pro studijní záležitosti

Akademie výtvarných umění v Praze

Studijní program xxxxxxxxx

DIPLOMOVÁ PRÁCE

NÁZEV V ČESKÉM JAZYCE

NÁZEV V ANGLICKÉM JAZYCE

Vypracoval/a: Jméno a příjmení diplomantky / diplomanta

Vedoucí diplomové práce: Jméno a příjmení vedoucího pedagoga / pedagožky

Oponentka / oponent diplomové práce: Jméno a příjmení oponentky / oponenta

Akademický rok 20xx/20xx

¹ Nehodící se škrtněte, viz i níže.